

Advies over onderwijsdecreet XXX

Vlaamse Onderwijsraad
Koning Albert II-laan 37
BE-1030 Brussel
T +32 2 219 42 99

www.vlor.be
info@vlor.be

Wijs beleid door overleg

Advies op vraag van Ben Weyts, Viceminister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand op 20/12/2019

Uitgebracht door de Algemene Raad op 23 januari 2020 met eenparigheid van stemmen

Vorbereiding: werkgroep Beleidsnota-programmadecreet op 16/01/2020 onder voorzitterschap van Mia Douterlungne

Werden geconsulteerd: Raad Basisonderwijs op 15/01/2020; Raad Secundair Onderwijs op 7/01/2020 Raad Hoger Onderwijs op 14/01/2020; Raad Levenslang en Levensbreed Leren op 7/01/2020; commissie voor Onderwijs aan lerenden met specifieke noden op 9/01/2020; commissie Onderwijs – Arbeidsmarkt op 14/01/2020 en werkgroep Modernisering einddoelen op 10/01/2020

Dossierbeheerder: Isabelle De Ridder

1 Algemene opmerkingen

1.1 Doelstellingen van het decreet

Onderwijsdecreet XXX (ODXXX) beoogt drie doelstellingen:

- aanvulling en verbetering van een aantal bestaande decreten;
- een reeks maatregelen tot vereenvoudiging: vermindering van administratie en verbetering van juridische teksten;
- een reeks kleinere maatregelen in uitvoering van het Regeerakkoord.

De Vlor is er voorstander van om in een genummerd onderwijsdecreet vooral juridisch-technische correcties op te nemen die onduidelijkheden in de regelgeving verhelpen of contradicties uitklaren. De raad is dan ook tevreden dat ODXXX grotendeels aan dit uitgangspunt beantwoordt. Het is zeker niet aangewezen dat verzameldecreten ook onderwijskundige of onderwijsorganisatorische hervormingen als dusdanig bevatten. De Vlor pleit er al langer voor dat dergelijke veranderingen worden verankerd in specifieke decreten waarover een afzonderlijk beleidsproces wordt uitgetekend met een afzonderlijke adviesprocedure.

Art. 73 van het participatiedecreet¹ bepaalt dat het advies van de Vlor geen betrekking heeft op de arbeidsvoorwaarden waarover de syndicale organen zich uitspreken. In dit advies worden er dan ook geen uitspraken gedaan over de artikels die ingaan op personeelsmateries.

1.2 Bijkomend advies

De Vlor vraagt nadrukkelijk dat de minister hem om advies vraagt over eventuele nieuwe amendementen die de Vlaamse Regering toevoegt waarover de Vlor nog geen advies uitbracht en waarover geen formele onderhandelingen werden gevoerd. Het is belangrijk dat, zoals al aangegeven in adviezen over vroegere onderwijsdecreten, alle onderwijspartners decreetswijzigingen kunnen adviseren. De Vlor verwijst naar het precedent waarbij hij om bijkomend advies werd gevraagd over de amendementen op het programmadecreet.² De Vlor om advies vragen over een onvolledig voorontwerp ondermijnt de rol van de raad. De stakeholders kunnen zich daarin niet vinden.

2 Niveauoverstijgende opmerkingen

2.1 Subsidies voor scholenbouw

Artikel 2 verlengt de termijn waarbinnen subsidies geheel of gedeeltelijk moeten terugbetaald worden bij het opheffen van de onderwijsbestemming van het gesubsidieerd gebouw van 20 naar 30 jaar.

¹ Decreet betreffende participatie op school en de Vlaamse Onderwijsraad, 2 april 2004.

² Vlaamse Onderwijsraad, Algemene Raad. Advies over de amendementen bij het decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2015, 23 oktober 2014.

Een aantal organisaties binnen de Vlor [ACOD, GO!, GO! Ouders, KOOGO, OVSG, Vlhora] is het eens met deze aanpassing.

Een aantal organisaties binnen de Vlor [COC, COV, directeurs (vrij onderwijs), Katholiek Onderwijs Vlaanderen, OKO, POV] kan zich vinden in deze verlenging op voorwaarde dat een oplossing wordt gevonden voor de elementen die onderdeel zijn van een renovatie (zoals een verwarmingsketel, een dak, ramen etc.) en waarvan de levensduur beperkter is dan 30 jaar. Op een termijn van 30 jaar kan een gebouw wel afgeschreven worden, maar voor de andere onderdelen van de verbouwing dreigt er een discrepantie te ontstaan tussen de boekhoudkundige afschrijving en de technologische afschrijving. Dat probleem kan opgevangen worden door bijvoorbeeld de afschrijftermijn degressief te maken of te differentiëren in de onderdelen van de renovatie.

2.2 Correcte benamingen van de opleidingen en onderdelen ervan in verschillende onderwijsniveaus

De Vlor kan zich vinden in de verplichting voor onderwijsinstellingen om in hun communicatie de correcte benamingen te gebruiken voor structuuronderdelen, opleidingen, modules. Op die manier verhoogt de transparantie van het onderwijsaanbod, de correcte informatieverstrekking en de rechtszekerheid van de leerling/cursist/student. De Vlor vindt het daarbij belangrijk dat deze benamingen in correct Nederlands gesteld zijn.

Voor het secundair onderwijs vraagt de Vlor dat de verplichting de gefaseerde uitrol van de modernisering zou volgen om te vermijden dat scholen verschillende jaren na elkaar hun communicatie moeten aanpassen.

Specifiek voor het volwassenenonderwijs voorspelt de Vlor dat de centra voor volwassenenonderwijs (cvo) omwille van de ingewikkelde of lange officiële benamingen, naast de officiële, ook de officieuze benamingen op hun websites zullen vermelden. Dat verzwaart de informatie voor de cursist, die veelal laaggeletterd is, en maakt dat het overzicht niet meer helder is. De Vlor vraagt de overheid dus om werk te maken van meer transparante en meer toegankelijke officiële benamingen. Dat geldt ook het deeltijds kunstonderwijs (dko).

De bepaling zorgt ook voor bijkomende planlast omdat alle benamingen in alle publicaties aangepast moeten worden.

2.3 Verlenging van het ondersteuningsmodel (leerplichtonderwijs)

De ondersteuningsnetwerken worden met een jaar verlengd in afwachting van een structurele oplossing, het garantiefonds wordt verlengd en de prestatieregeling van het personeel wordt verlengd (**artikel 38 en artikel 88**).

De Vlor verwachtte de verlenging van het ondersteuningsmodel omdat er op dit moment alvast geen alternatief model is uitgewerkt. De verlenging van het garantiefonds is voor de Vlor een logische stap.³

De Vlor dringt aan op een spoedige vrijgave van het evaluatieonderzoek van het ondersteuningsmodel zodat een toekomstgerichte standpuntbepaling kan gebeuren op grond van deze vaststellingen. De Vlor wil in de debatten over de verdere vormgeving van de ondersteuning zowel input als advies geven.

2.4 Uitbreiding van de bevoegdheid van de ontwikkelcommissies eindtermen (leerplichtonderwijs)

De artikels 26, 79 en 83 breiden de bevoegdheid van de ontwikkelcommissies eindtermen uit. Die commissies zullen ook de haalbaarheid van de onderwijsdoelen bewaken in functie van de onderwijstijd en in functie van de specifieke eindtermen. De Vlor vindt het positief dat er aandacht besteed wordt aan de haalbaarheid van de eindtermen, maar hij is van mening dat er nog een grondig debat gevoerd moet worden over hoe en door welk gremium dit moet gebeuren.⁴ De Vlor wil hier graag mee over nadenken. Hij verwijst daarbij alvast naar zijn nakende seminariereeks over de modernisering van de einddoelen.⁵

2.5 Hbo5-opleidingen Verpleegkunde

De artikelen 70 en 72 regelen dat de onderwijsinspectie opnieuw bevoegd wordt voor de hbo5-opleidingen Verpleegkunde georganiseerd door de scholen van het secundair onderwijs. Die opleidingen vallen dan niet langer onder het kwaliteitszorgsysteem van het hoger onderwijs zoals de andere hbo5-opleidingen. De Vlor is het eens met deze maatregel.^{6 7}

De Vlor merkt bovendien bij deze bijkomende opdracht voor de onderwijsinspectie op dat de impact daarvan op de organisatie van de inspectie moet bekeken worden.

Artikel 103 regelt dat opnieuw middelen kunnen overgedragen worden tussen hogescholen en scholen voor voltijds secundair onderwijs die een samenwerkingsverband hebben gesloten voor de hbo5-opleiding Verpleegkunde. De raad is tevreden over deze maatregel,

³ Katholiek Onderwijs Vlaanderen neemt een minderheidsstandpunt in: de organisatie is er geen voorstander van om het garantiefonds te verlengen omdat het in de feiten een onevenwicht realiseert tussen het vrij en het officieel onderwijs.

⁴ POV neemt hierbij een minderheidsstandpunt in: de organisatie vindt dat de totale haalbaarheid moet bekeken worden waarbij naast de eindtermen basisvorming en specifieke eindtermen, ook de cesuurdoelen en de beroepscompetenties in de dubbele en arbeidsmarktfinaliteit meegenomen worden.

⁵ Vanaf 24 januari 2020: <https://www.vlor.be/activiteiten/eindtermen-omzien-en-vooruitkijken-een-onderwijskundig-en-juridisch-perspectief>

⁶ De Vlhora, Vliir, VVS en de Verenigde Verenigingen zijn het niet eens met deze maatregel omdat hij niet kadert in een duurzaam en kwaliteitsvol totaalbeleid voor de hbo5-opleidingen en het opleidingsaanbod Verpleegkunde op niveau 5 & 6.

⁷ De Vlhora, Vliir en VVS merken bijkomend op dat de artikelen 70 en 72 lijken te suggereren dat de overheid kiest voor een inbedding van de hbo5-opleiding Verpleegkunde in het secundair onderwijs, terwijl zij voorstander zijn van inbedding in het hoger onderwijs zodat er voor alle hbo5-opleidingen een totaalbeleid kan uitgewerkt worden, wat zorgt voor meer transparantie in het onderwijslandschap.

maar betreurt dat hij niet kadert in een transparant toekomstperspectief voor de hbo5-opleidingen Verpleegkunde, waarvoor de Vlor vragende partij is.

3 Niveauegebonden opmerkingen

3.1 Basisonderwijs

Artikel 22 definieert het begrip ‘regelmatige leerling’ voor het type 5-onderwijs. De Vlor wijst erop dat de regelgeving beter ook kan expliciteren dat het gaat om een leerling die op twee scholen (zijn huidige school en de andere) kan ingeschreven en gesubsidieerd worden. Hij vraagt zich bovendien af wat er precies bedoeld wordt met ‘residentiële setting’? Hij vraagt de overheid dringend werk te maken van deze definitie of omschrijving.

3.2 Secundair onderwijs

3.2.1 Wijzigingen aan het stelsel leren en werken

3.2.1.1 Algemene opmerkingen

De Vlor merkt op dat het hele hoofdstuk 8 van ODXXX, dat handelt over de aanpassingen aan het stelsel leren en werken, indruist tegen eerdere adviezen van de Vlor (rond leren en werken en duaal leren)⁸ en de SERV. Die pleiten eensgezind voor een complementair aanbod van studierichtingen en een doorgedreven flexibilisering van de trajecten om maatgericht te kunnen inspelen op de noden van de specifieke doelgroep van leren en werken. De wijzigingen die de overheid doorvoert, zorgen daarentegen voor strakkere programmatieregels en een beperking van het aanbod. De Vlor is het daar niet mee eens.

Door de ingrepen van ODXXX wordt de flexibiliteit van het aanbod in de centra voor deeltijds onderwijs (cdo) ingeperkt. Dat maakt het moeilijk om in te spelen op de noden van de leerlingen maar ook op die van de lokale arbeidsmarkt. De Vlor begrijpt dat de overheid wil rationaliseren, maar wijst erop dat er maar 48 cdo in Vlaanderen zijn en hun spreiding niet zo fijnmazig is dat elke jongere zich vlot kan verplaatsen naar een ander centrum.

De aanbieders van de aanloopfase worden gefinancierd met middelen uit het Europees Sociaal Fonds. Het nadeel van deze manier van werken, is dat de centra deze middelen niet zelf kunnen beheren. De centra zijn vragende partij om de regie zelf in handen te krijgen en indien nodig ook samen te kunnen werken met externe aanbieders.

De Vlor wijst er nogmaals op dat een aanzienlijk deel van jongeren niet zal kunnen doorstromen naar duaal leren met de aanloopfase en het Naadloos Flexibel Traject (NAFT) zoals dat vandaag uitgewerkt is. Zij hebben nood aan maatwerk en het stelsel van leren en werken biedt daar meer mogelijkheden voor. In zijn laatste advies nodigt de Vlor de overheid uit om in dialoog te gaan over de toekomst van leren en werken.⁹ De minister gaf zelf recentelijk aan dat het inderdaad belangrijk is om eerst te onderzoeken of het individuele

⁸ Vlaamse Onderwijsraad, Raad Secundair Onderwijs. [Laat leren en werken niet zomaar inkantelen in duaal leren](#), 10 oktober 2019. Vlaamse Onderwijsraad, Raad Secundair Onderwijs. [Drempels wegwerken in duaal leren. Toekomstperspectief voor huidige doelgroep leren en werken](#), 13 juni 2019.

⁹ Vlaamse Onderwijsraad, Raad Secundair Onderwijs. [Drempels wegwerken in duaal leren. Toekomstperspectief voor huidige doelgroep leren en werken](#), 13 juni 2019.

leertraject uit het stelsel van werken en leren behouden kan blijven en dat de bezorgdheid of alle leerlingen uit de doelgroep bediend kunnen worden, terecht is.¹⁰ We vragen dan ook met aandrang om de maatregelen in hoofdstuk 8 van ODXXX nog niet door te voeren en de gesprekken met de stakeholders daarover af te wachten.

3.2.1.2 Artikelsgewijze bespreking

In het decreet betreffende duaal leren en de aanloopfase wordt uitdrukkelijk gesteld dat de jongere voltijds op school aanwezig moet zijn als de werkplekcomponent niet is ingevuld.

Artikel 54 trekt dat principe door naar het huidige stelsel van leren en werken. De Vlor vraagt te verduidelijken wat exact bedoeld wordt met 'voltijds engagement'. De raad erkent het recht van elke leerling op een volwaardige invulling van het programma, maar wijst erop dat het voltijds opvangen van een jongere in het centrum/op school de nodige middelen vereist. Hij stelt dat dat niet mogelijk is zonder bijkomende structurele middelen.

Artikel 58 wijzigt de programmatiebenadering van de opleidingen leren en werken. De Vlor betreurt dat de vrije programmatie van de centra voor deeltijds onderwijs opgeheven wordt en zij ook een zware procedure moeten doorlopen. Hij wijst erop dat men met een vrije programmatie het aanbod beter kan afstemmen op de noden van het specifieke doelpubliek van leren en werken. De Vlor vindt flexibiliteit in de programmatie een wezenlijk onderdeel van het huidige leren en werken. Hij vraagt een versoepeling van deze nieuwe maatregel en een terugkeer naar de flexibiliteit.

Artikel 64 beschrijft de screening van de jongeren in het deeltijds beroepssecundair onderwijs. De Vlor heeft daar volgende opmerkingen bij:

- Als na screening of intake de vier fases waarnaar kan worden doorverwezen beperkt worden tot twee, namelijk een werkplek of een aanloopfase, betekent dat de facto een inkanteling van het stelsel van leren en werken in duaal leren. Deze beslissing beantwoordt niet aan de behoefte van het werkveld en druist in tegen eerdere adviezen (zie hoger).
- De Vlor blijft erbij dat de aanloopfase flexibel en op maat moet zijn voor leerlingen die niet arbeidsrijp zijn. Als de aanloopfase te strak is ingevuld, kan een cdo niet tegemoet komen aan de noden van de doelgroep.
- De vraag blijft of een aanloopfase de brugprojecten altijd kan vervangen en nog flexibel genoeg zal zijn aangezien er steeds een koppeling is naar een standaardtraject. De aanloopcomponenten zijn nu nog steeds standaardtrajecten van duaal leren.¹¹

De artikels 62, 67 en 69 vervangen de laatste verwijzingen naar brugprojecten en voortrajecten. **Artikel 67** handelt over de financieringsvoorwaarden. De Vlor merkt daarbij op:

- Het doel van de middelen is nu niet meer geëxpliciteerd in het decreet door het schrappen van de bepaling: 'Aanvullende werkingsmiddelen die zijn voorbehouden voor activiteiten of producten die bijdragen tot optimalisering van de band tussen de

¹⁰ <https://www.vlaamsparlament.be/commissies/commissievergaderingen/1353785/verslag/1357231>

¹¹ Vlaamse Onderwijsraad, Raad Secundair Onderwijs. [Advies over de aanloopfase van het duaal leren](#), 19 april 2018.

component leren en de component werkplekleren'. Betekent dat dat de scholen deze middelen dan vrij kunnen besteden?

Een aantal organisaties binnen de Vlor [ACOD, COV, COC, GO!] vreest dat door het schrappen van deze bepaling de aandacht voor de band tussen de componenten leren en werkplekleren zal verminderen, terwijl uit onderzoek blijkt dat die band net erg belangrijk is voor het slagen van deze leervorm. Door het expliciteren van het doel, wordt ook misbruik tegengegaan. Die organisaties zijn voorstander van kleuring van deze middelen.

Een aantal organisaties binnen de Vlor [directeurs (Vrij Onderwijs), Katholiek Onderwijs Vlaanderen, KOOGO, GO! Ouders, OVSG, POV, Vlhora] is het eens om het doel van de middelen in het decreet te schrappen en de middelen niet langer te kleuren. Die organisaties vrezen dat als het doel geëxpliciteerd wordt, er mogelijks ook een controle- en verantwoordingsmechanisme zal worden geïnstalleerd.

- Betekent de vervanging die in het artikel wordt doorgevoerd dat er geen aanvullende middelen beschikbaar worden gemaakt? Dat zal ongetwijfeld een weerslag hebben op het aanbod en het aantal jongeren dat een traject zal kunnen aanvatten. Op z'n minst moeten de middelen die nu beschikbaar zijn, in de toekomst ook beschikbaar gemaakt worden.

De Vlor herhaalt dat hij liever zou zien dat de maatregelen in hoofdstuk 8 van ODXXX worden geschrapt en dat de dialoog met de stakeholders wordt opgestart met het oog op een duurzaam perspectief voor leren en werken.

3.2.2 Wijzigingen aan het decreet over alternerende opleidingen¹²

De artikels 112 en 113 gaan over de verbintenissen van de drie partijen (de leerling, de onderneming en de opleidingsverstrekker) die betrokken zijn bij de overeenkomst en de stageovereenkomst van de alternerende opleiding. Die artikelen zorgen ervoor dat niet de onderneming, maar de opleidingsverstrekker de overeenkomst bezorgt aan het Vlaams Partnerschap duaal leren.

De Vlor staat achter deze wijziging. Hij wijst erop dat in de praktijk de opleidingsverstrekkers ook de erkenningsaanvraag voor de ondernemingen regelen omdat bedrijven niet altijd goed op de hoogte zijn van hun verantwoordelijkheden. De tekst van het decreet zou daarin dwingender kunnen zijn. Het is wel zo dat de administratieve last bij bedrijven relatief groot is. Zeker voor kleinere bedrijven en KMO's is dat problematisch.

3.2.3 Wijzigingen aan de Codex Secundair Onderwijs¹³

Overdracht gegevens

Bij verandering van een onderwijsinstelling worden de gegevens van de leerling verplicht overgedragen, tenzij de ouders aangeven dat ze die overdracht niet willen. In de bestaande

¹² Decreet tot regeling van bepaalde aspecten van alternerende opleiding, 10 juni 2016.

¹³ Besluit van de Vlaamse Regering houdende de codificatie betreffende het secundair onderwijs. 17 december 2010.

regelgeving¹⁴ werden het voltijds gewoon, buitengewoon en het deeltijds beroepssecundair onderwijs verkeerdelijk uitgesloten van die verplichting. In **artikel 73** wordt dat rechtgezet.

De Vlor begrijpt dat overdracht van gegevens in het belang van de leerling is en noodzakelijk kan zijn voor zijn opvolging. Hij wijst er echter op dat die overdracht niet altijd aangewezen is. Ouders moeten voldoende op de hoogte zijn van het feit dat zij dat ook kunnen weigeren. Dat kan bijvoorbeeld via het schoolreglement. Of de school kan er bij verandering van onderwijsinstelling ook op wijzen welke gegevens precies doorgegeven worden.

Programmatie niet-duale variant van een opleiding

Door de uitrol van het duaal leren is het niet uitgesloten dat een school de niet-duale variant van een opleiding niet langer organiseert. Als na minstens twee schooljaren de heropstart van de niet-duale opleiding opportuun is, dan moet de school opnieuw de ganse programmatieprocedure doorlopen. Gezien de school over de nodige expertise en didactische uitrusting beschikt en gezien duaal en niet-duaal in feite twee leerwegen zijn van eenzelfde opleiding die tot eenzelfde kwalificatie leidt, biedt zo'n programmatieprocedure geen meerwaarde. Het voorontwerp van onderwijsdecreet XXX herdefinieert in **artikel 74** de definitie 'programmatie' zodat in bovenstaand geval het doorlopen van de programmatieprocedure niet meer hoeft. De Vlor is daar in het kader van de beperking van de planlast, tevreden over.

Herberekeningsmaatregel aantal uren-leraar

Artikel 82 heft de decretale herberekeningsmaatregel van het aantal uren-leraar op basis van de leerlingenpopulatie van het eerste leerjaar A en B op omdat de maatregel op een complexe berekening gebaseerd was en een mogelijke negatieve impact had op het personeelsbestand. Die impact was bovendien pas duidelijk op 1 oktober.

De Vlor betreurt dat deze maatregel opgeheven wordt omdat hij scholen beloonde die inspanningen leverden voor het verhogen van de capaciteit zodat meer kinderen school konden lopen in de school van hun keuze. De overheid had ook een overgangsregeling of een vereenvoudiging kunnen bedenken.

De Vlor wijst erop dat de populatie van het secundair onderwijs tegen 2025 met 50 000 leerlingen zal stijgen.¹⁵ De overheid heeft er dus alle belang bij om initiatieven te stimuleren die een bijdrage leveren aan een oplossing voor het nijpende capaciteitsprobleem.

Programmatieregels buso

Het voorontwerp van decreet schakelt de programmatieregels van het buitengewoon secundair onderwijs grotendeels gelijk met het gewoon secundair onderwijs (**artikels 84 en volgende**). Er worden onder andere soepelere programmatieregels voorzien als de buso-scholen (opleidingsvorm 4) gelegen zijn op een campus van een gewone secundaire school.

¹⁴ *Besluit van de Vlaamse Regering houdende de codificatie betreffende het secundair onderwijs*. 17 december 2010 - Artikel 123/6.

¹⁵ *Regerakkoord van de Vlaamse Regering 2019-2024*.

De Vlor is het daarmee eens, maar vraagt de overheid een bijkomende uitzondering te voorzien voor die scholen die een samenwerkingsovereenkomst afgesloten hebben met een scholengemeenschap.

3.3 Hoger onderwijs

3.3.1 Bijkomende educatieve masters

Artikel 92 maakt het mogelijk dat een student die al een educatieve master behaald heeft en een bijkomende educatieve master wil behalen, vrijstellingen kan behalen zodat zijn uiteindelijke opleidingsprogramma minder dan 30 studiepunten bedraagt.

De Vlor is het eens met deze maatregel. Hij vraagt zich wel af of de bepalingen 2°, 3°, 4° van artikel 92 opgenomen moeten worden en of zij niet zonder voorwerp zijn omdat ze handelen over andere voorgaande diploma's dan de educatieve masteropleiding.

3.3.2 Anderstalige bacheloropleidingen

Momenteel is een anderstalige initiële bacheloropleiding gedefinieerd als een bacheloropleiding waarvan meer dan 18,33% van de opleidingsonderdelen aangeboden worden in een andere onderwijstaal dan het Nederlands. Dat percentage wordt uitgedrukt in studiepunten en wordt berekend op het modeltraject. Bij een masteropleiding is dat percentage vastgelegd op 50%. In **artikel 96** wordt voor de initiële bacheloropleiding dit percentage ook opgetrokken naar 50%. In het kader van een versterkte internationalisering, het stimuleren van de mobiliteit en het ontwikkelen van interculturele competenties, vindt de Vlor dit een belangrijke maatregel. Hij is tevreden dat de minister daartoe het initiatief neemt. Het percentage van 50% beantwoordt aan een eerdere vraag van de Vlor.^{16 17}

Artikel 97 maakt het mogelijk dat anderstalige initiële bacheloropleidingen kunnen aangeboden worden binnen een maximumpercentage van 9% van alle initiële bacheloropleidingen. Dat percentage komt in de plaats van het vroegere 6%. De raad vindt die uitbreiding positief voor het stimuleren van de internationale mobiliteit. Hij vraagt wel naar een billijke verdeling over de hogeronderwijsinstellingen heen.

3.3.3 Beroepen bij de Raad voor Betwistingen inzake Studievoortgangsbeslissingen

Artikel 98 zorgt ervoor dat beroepen bij de Raad voor Betwistingen inzake Studievoortgangsbeslissingen een toelaatbaarheidsprocedure doorlopen. De Vlor vindt dit een goede zaak en is het eens met de formulering van het artikel in het voorontwerp van

¹⁶ Vlaamse Onderwijsraad, Raad Hoger Onderwijs. [Advies taalbeleid in het Vlaamse hoger onderwijs](#), 14 februari 2017. In zijn advies pleit de Vlor ook voor een duurzaam taalbeleid in de Vlaamse instellingen hoger onderwijs. Een dergelijk taalbeleid houdt in dat én zorg besteed wordt aan het gebruik van het Nederlands als instructietaal en taal van wetenschap en cultuur én zorg gedragen wordt voor de kwaliteit van het aanbod.

¹⁷ COC neemt hierbij een minderheidsstandpunt in: de organisatie is het niet eens met de uitbreiding en vindt deze verhoging, die meer dan een verdubbeling is, geen materie voor een technisch onderwijsdecreet. Het louter en alleen optrekken van dit percentage zonder flankerend beleid zal druk leggen op het aanbod van de Nederlandstalige opleidingsonderdelen in een concurrentie tussen instellingen voor de internationale student. COC vreest dat dit druk zal leggen op de reguliere studenten en het onderwijspersoneel.

decreet. Hij vraagt echter om de Memorie van Toelichting op correctheid na te gaan omdat het (verkeerdelijk) door elkaar gebruiken van de terminologie (on)ontvankelijkheid en (on)bevoegdheid, kennelijk en ogenschijnlijk, mogelijks aanleiding geeft tot verschillende juridische interpretaties. Voor de Vlor moet het duidelijk zijn dat artikel 98 enkel handelt over de toelaatbaarheid van een procedure en de kennelijke onbevoegdheid van de Raad.

3.3.4 Studentenparticipatie

Artikelen 99 en 100 schrappen het begrip 'voltijds student' uit de regelgeving over de participatie van studentenvertegenwoordigers aan een aantal bestuursraden in de hogescholen. De Vlor is daar tevreden over omdat 'voltijds student' niet gedefinieerd wordt in de Codex Hoger Onderwijs.¹⁸ De Vlor vindt wel dat om als studentenvertegenwoordiger een mandaat te kunnen opnemen in de bestuurlijke raden van de hogeschool, de student een minimum van 27 studiepunten moet opnemen omdat er voldoende participatie moet zijn aan het hoger onderwijs. De Vlor vraagt dat zo op te nemen in het decreet.

De Vlor vindt het positief dat de decreetgever via **artikel 100** verduidelijkt dat een participatiecommissie op opleidingsniveau minstens 1/3 studenten moet bevatten. Dit is geen nieuwe maatregel maar een verduidelijking van wat in art. II.314, §2 van de Codex Hoger Onderwijs staat. De decreetgever zou van dit moment echter ook gebruik kunnen maken om andere onduidelijkheden in art. II.314 (en het daaraan gekoppelde artikel II.369) aan te pakken. De Vlor is er voorstander van om dat in een beweging te doen. Het gaat dan bijvoorbeeld om:

- In art. II.314, §2, eerste zin wordt verwezen naar participatiecommissies die de studentenraad zelf kan oprichten en waar, volgens het opzet, enkel studenten in zetelen. In de tweede zin wordt verwezen naar de participatiecommissies op opleidingsniveau (adviesorgaan op opleidingsniveau) waarin minstens 1/3 studenten moeten zetelen. Die laatste kunnen worden ingericht door de instellingen zelf. De tekst maakt dit onderscheid echter niet voldoende duidelijk waardoor daar interpretatieverschillen over ontstaan binnen instellingen en de toepassing soms verkeerd gebeurt.
- In art. II.369 staat dat 'indien het hogeschoolbestuur bepaalde beslissingsbevoegdheden toekent in een andere deelstructuur of op een ander niveau dan het departement, het voor deze deelstructuur of voor dit niveau een medezeggenschapsorgaan moet inrichten'. Door de ruime bewoording, houdt deze bepaling de verplichting in voor hogescholen om op elk niveau waar bevoegdheden worden toegekend (bijvoorbeeld personeelsmaterie, een commissie die het individuele programma van studenten vastlegt ...) een medezeggenschapsorgaan op te richten. Hierin moeten 1/4 studenten zetelen (tenzij het een orgaan is op opleidingsniveau: dan wordt dit 1/3) maar ook 1/4 vertegenwoordigers van het werkveld en 1/2 vertegenwoordigers van het personeel. Die ruime bewoording zorgt ervoor dat dit niet werkbaar is en daarom ook niet (overal) wordt toegepast. Er wordt daarom best verduidelijkt voor welke deelstructuren of niveaus dit precies zinvol is

¹⁸ Besluit van de Vlaamse Regering tot codificatie van de decretale bepalingen betreffende het hoger onderwijs 11 oktober 2013.

(bijvoorbeeld niveaus die studentenaangelegenheden behandelen) en of het zinvol is dat op al die niveaus/in die deelstructuren 1/4 vertegenwoordigers van het werkveld zetelen. In de praktijk is dat immers moeilijk haalbaar. Die verduidelijkingen zouden de bruikbaarheid van de bepaling verhogen.

3.4 Levenslang en levensbreed leren

3.4.1 Volwassenenonderwijs

Artikel 39 verruimt de mogelijkheden voor een NT2-aanbod onder de vorm van open modules om zo meer aan de nood van een maatgericht NT2-aanbod tegemoet te komen. De Vlor is tevreden met deze uitbreiding en is er voorstander van om dat aanbod in de toekomst nog te versterken.

Artikel 41 schrijft in navolging van het decreet van 26 april 2019¹⁹ de beroepskwalificatie decretaal in omdat een bewijs van beroepskwalificatie uitgereikt aan kandidaten die in het assessment slaagden, in combinatie met aanvullende algemene vorming kan leiden tot een diploma secundair onderwijs. Automatische vrijstelling van het beroepskwalificerend traject in functie van het behalen van een onderwijskwalificatie is ook mogelijk. De raad pleit er echter voor om de decretale formulering aan te passen opdat het duidelijk is dat een automatische erkenning van een beroepskwalificatie pas mogelijk is als de onderwijsinspectie betrokken is bij het kwaliteitstoezicht.

Een gelijkaardig principe is voorzien in het decreet deeltijds kunstonderwijs (2018).²⁰ De Vlor wijst erop dat dit in het dko vooralsnog niet kan worden uitgevoerd, onder andere omdat de specifieke eindtermen nog niet geformuleerd zijn. De Vlor vraagt daarom dat de overheid prioritair werk maakt van deze specifieke eindtermen.

Artikel 44 en 48 houden een aantal begrotingstechnische wijzigingen in. Die hebben gelukkig geen impact op de betaalkalender van de cvo, maar fluctuaties in de cursistenpopulatie zullen zich door deze aanpassingen pas 1 jaar later in de middelen van een centrum laten voelen. De Memorie van Toelichting bij deze artikelen is daarover onvoldoende duidelijk. Cvo moeten over deze wijziging ook geïnformeerd worden.

Sinds 1 september 2019 gelden er nieuwe rationalisatienormen voor de cvo. Zij kunnen hieraan voldoen door zelfstandig het vereiste aantal lesuren cursist te behalen of door overgedragen lesuren van een ander cvo. **Artikel 46** geeft aan hoe het aantal overgedragen leraarsuren wordt omgezet naar lesurencursist, rekening houdend met de prestaties van het overdragend centrum. De Vlor merkt daarbij op dat als een cvo leraarsuren wil overhevelen naar een cvo in een andere vestigingsplaats, het noodzakelijk is dat men tijdig een beeld krijgt hoeveel leraarsuren moeten worden overgedragen opdat het ontvangende cvo de rationalisatienorm kan bereiken. Deze specifieke timing blijkt niet duidelijk uit het voorontwerp van decreet.

¹⁹ Decreet betreffende een geïntegreerd beleid voor de erkenning van verworven competenties. 6 april 2019.

²⁰ Decreet betreffende het deeltijds kunstonderwijs. 9 maart 2018.

De Vlor wijst erop dat de overheid in ODXXX al sleutelt aan het nieuwe financieringsmechanisme voor het volwassenenonderwijs alvorens het uitgerold is. De Vlor had in zijn eerder advies al gewezen op de complexiteit van het mechanisme en de moeilijke uitvoerbaarheid van een aantal financieringsregels. Hij is eerder voorstander van een transparant, billijk, stabiel en eenvoudig mechanisme.²¹

3.4.2 Deeltijds Kunstonderwijs

Artikel 124 stroomlijnt de toepassing van de financierbaarheidsvoorwaarden met andere decretale bepalingen. De Vlor heeft daarbij twee opmerkingen:

- De aanvang van de periode op basis waarvan bepaald wordt of een leerling voldoende aanwezig is geweest, wordt met dit artikel vastgelegd op 1 september. Leerlingen kunnen echter tot 30 september inschrijven. Als een leerling zich pas eind september inschrijft, is hij of zij al vier lessen afwezig. Een leerling moet 2/3 van de lessen aanwezig zijn geweest om financierbaar te zijn. Daarbij wordt gerekend vanaf de start van het schooljaar en niet vanaf het moment van inschrijving. De raad ziet daarvoor twee mogelijke oplossingen: (1) de periode waarop de aanwezigheden worden berekend voor de leerlingen die zich in september inschrijven, begint pas vanaf het moment van de inschrijving; (2) de afwezigheden van een leerling tijdens de lessen voorafgaand aan de inschrijving, worden als gewettigde afwezigheden gemarkeerd.
- Leerlingen die in twee of meer academies meer opleidingen volgen, tellen slechts een keer mee in de berekening van de omkadering. De directeurs van de respectieve academies moeten onderling uitmaken waar de leerling zal 'meetellen'. De Vlor vreest dat deze maatregel erop neerkomt dat de academie die de leerling het snelst inschrijft in de databank Discimus, de financiering zal ontvangen. De Vlor betreurt deze maatregel en vraagt dat Discimus bij inschrijving op z'n minst aangeeft of de leerling al in andere academie(s) is ingeschreven.

Artikel 125 maakt het mogelijk voor een schoolbestuur om lestijden over te dragen tussen de verschillende academies, wat een goede aanvulling is op de huidige regelgeving.

Artikel 127 voorziet een verdeelsleutel om leerlingen van de domeinoverschrijdende initiatieopleiding mee te tellen in de programmatie- en rationalisatienormen op domeinniveau. De Vlor pleit ervoor om de academie inspraak te geven: voor de domeinoverschrijdende eerste graad, moet de academie mee kunnen bepalen voor welk domein een bepaalde leerling meetelt.

Artikel 136 begrenst de overgangsmaatregel die de oprichting van een structuuronderdeel beeldende en audiovisuele cultuur, danscultuur, woordkunst-dramacultuur, muziekcultuur of muziekgeschiedenis vrijstelt van de programmatievoorwaarden en -normen. De Vlor pleit daarbij om:

²¹ Vlaamse Onderwijsraad, Raad Levenslang en Levensbreed Leren. [Advies over het financieringsdecreet volwassenenonderwijs](#), 3 oktober 2017.

- de rationalisatienorm niet toe te passen m.b.t. alle kortlopende studierichtingen, omdat die in de praktijk zelden of nooit de rationalisatienorm halen en dus op termijn niet meer ingericht zullen worden, wat zal leiden tot een verschraling van het aanbod.
- een academie meteen de onderwijsbevoegdheid toe te kennen als zij beslist om een bepaald structuuronderdeel op te starten. Op de manier moet zij die niet telkens opnieuw aanvragen.

Mia Douterlungne
administrateur-generaal

Ann Verreth
algemeen voorzitter